

V Bruseli 19. 12. 2012
SWD(2012) 453 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE POSÚDENIA VPLYVU

Sprievodný dokument

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových a súvisiacich výrobkov

(Text s významom pre EHP)

{COM(2012) 788 final}
{SWD(2012) 452 final}

1. ÚVOD

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/37/ES o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových výrobkov (ďalej len „smernica o tabakových výrobkoch“) bola prijatá 5. júna 2001¹. Odvtedy uplynulo viac ako desať rokov a vznikla potreba zvážiť a preskúmať možnosti **aktualizácie smernice o tabakových výrobkoch vzhľadom na zmenenú situáciu na trhoch, v oblasti vedy a na medzinárodnej úrovni**, najmä v súvislosti s Rámcovým dohovorom Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku (RDKT), ktorého zmluvnými stranami je Európska únia a všetky členské štáty. Iniciatíva zrevidovať smernicu o tabakových výrobkoch je zahrnutá v pracovnom pláne Komisie na rok 2012². Celkovým cieľom revízie je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia. Hlavnými cieľmi sú teda: 1) aktualizovať už harmonizované oblasti, aby sa prekonal prekážky, ktoré členským štátom bránia prispôsobiť ich vnútroštátne právne predpisy novej situácii na trhoch, v oblasti vedy a na medzinárodnej úrovni³, 2) vyriešiť opatrenia týkajúce sa výrobkov, na ktoré sa uvedená smernica ešte nevzťahuje, v prípadoch, keď nejednotný vývoj v členských štátoch viedol alebo by pravdepodobne viedol k roztrieštenosti vnútorného trhu⁴ a 3) zabezpečiť, aby sa ustanovenia smernice neobchádzali tým, že sa na trh budú uvádzať výrobky, ktoré nespĺňajú požiadavky smernice o tabakových výrobkoch⁵. Pri definovaní rôznych politických možností a výbere spomedzi nich bola východiskom vysoká úroveň ochrany zdravia. Do úvahy sa vzala najmä problematika začínajúcich mladých fajčiarov. Väčšina opatrení sa v prvom štádiu koncentruje na priemyselne vyrábané cigarety, tabak na šúľanie a bezdymové tabakové výrobky.

2. KONZULTÁCIE, EXPERTÍZA A OPIS TRHU

V súvislosti s posúdením vplyvu sa uskutočnili rozsiahle verejné konzultácie a ciele konzultácie so zainteresovanými stranami. Pri posúdení vplyvu sa využili aj mnohé externé štúdie, stanoviská nezávislého vedeckého výboru Komisie (SCENIHR) a prieskumy Eurobarometer.

Celková hodnota trhu s tabakom na maloobchodnej úrovni vrátane daní a spotrebných daní predstavuje 136,5 mld. EUR. Priemyselne vyrábané cigarety predstavujú takmer 90 % (121,3 mld. EUR) celkovej hodnoty trhu s tabakom a spolu s tabakom na šúľanie je to takmer 95 % trhu s tabakom. Zvyšnú časť trhu tvorí fajkový tabak, cigary/cigarky a bezdymové tabakové výrobky. V roku 2010 dosahovali spotrebné dane v celej EÚ 79 mld. EUR.

Konzumácia tabaku predstavuje v EÚ najrozšírenejšie zdravotné riziko, ktorému sa dá predchádzať, v dôsledku ktorého v EÚ ročne zomrie 700 000 ľudí. Revízia sa zameriava na začínajúcich fajčiarov, najmä mladých ľudí, vzhľadom na skutočnosť, že 94 % fajčiarov začína fajčiť pred dosiahnutím veku 25 rokov⁶. Asi 50 % fajčiarov zomiera predčasne, v priemere o 14 rokov skôr ako nefajčiari. Fajčiari prežijú viac rokov so závažnými chorobami. Ročné verejné výdavky EÚ na zdravotnú starostlivosť v súvislosti s liečbou šiestich hlavných kategórií chorôb spôsobených fajčením predstavujú podľa odhadov približne 25,3 miliardy EUR. Okrem toho spoločnosť každý rok príde o 8,3 miliardy EUR v dôsledku straty produktivity (vrátane predčasných odchodov do

¹ Ú. v. ES L 194, 18.7.2001, s. 26 – 35.

² http://ec.europa.eu/atwork/programmes/docs/cwp2012_annex_en.pdf

³ Bez takejto aktualizácie členské štáty nemôžu napríklad zväčšiť veľkosť zdravotných výstrah, zmeniť ich umiestnenie na balení ani nahradiť zobrazenie množstiev dechtu, nikotínu a oxidu uhľnatého.

⁴ V tomto štádiu napr. osem členských štátov prijalo obrázkové zdravotné výstrahy a regulácia zložiek je v jednotlivých členských štátoch rozdielna.

⁵ Napríklad opatrenia vzťahujúce sa na cezhraničný predaj výrobkov na diaľku a výsledovateľnosť umožnia legálnu činnosť a tak zabránia predaju tabakových výrobkov, ktoré nespĺňajú požiadavky smernice o tabakových výrobkoch (napr. požiadavky na zdravotné výstrahy a zložky).

⁶ Osobitný Eurobarometer 385, 2012: http://ec.europa.eu/health/eurobarometers/index_en.htm. 70 % fajčiarov začína fajčiť pred dosiahnutím veku 18 rokov.

dôchodku/úmrtí a absencie v práci) v súvislosti s fajčením. Okrem toho stratené roky života v dôsledku fajčenia vo finančnom vyjadrení zodpovedajú sume 517 mld. EUR ročne.

3. DEFINOVANIE PROBLÉMU

3.1. PROBLÉM 1: BEZDYMOMÉ TABAKOVÉ VÝROBKY A ROZŠÍRENIE ROZSAHU VÝROBKOV

a) Bezdymové tabakové výrobky

Všetky bezdymové tabakové výrobky sú návykové a sú s nimi spojené viaceré škodlivé zdravotné účinky. Na trh sa dostali nové výrobky s atraktívnym označením a príchutami, ktorých cieľom je preskúmať nové trhové príležitosti, ktoré vznikli na základe vnútroštátnych právnych predpisov zakazujúcich fajčenie na verejnosti (nefajčiarske prostredie). Zainteresované strany nie sú jednotné v tom, či je súčasný zákaz tabaku určeného na vnútorné použitie (snusu) stále odôvodnený a či by sa zákaz tabaku určeného na vnútorné použitie mal rozšíriť aj na ostatné bezdymové tabakové výrobky. Zainteresované strany sa nezhodli ani v tom, akú úlohu bezdymové tabakové výrobky zohrávajú pri odvykaní od fajčenia. Bezdymové tabakové výrobky môžu fungovať ako úvodný výrobok pre začínajúcich konzumentov tabaku.

b) Výrobky obsahujúce nikotín

V posledných rokoch sa objavili nové výrobky obsahujúce nikotín (vrátane elektronických cigariet), ktoré sa uvádzajú na trh bez akéhokoľvek predchádzajúceho povolenia alebo kontroly. Kým chýbajú právne predpisy na úrovni EÚ, sledujú členské štáty pri riešení neistoty týkajúcej sa obsahu výrobkov a ich účinku na zdravie **rozdielne regulačné prístupy** (od žiadnej osobitnej regulácie, cez právne predpisy o tabaku, právne predpisy o liekoch až po zákaz). Nikotín je toxická a návyková látka a je hlásené aj používanie ďalších nebezpečných látok v elektronických cigaretách. Výrobcovia nikotínových substitučných terapeutík vyslovili obavy týkajúce sa rozdielnej regulácie nikotínových substitučných terapeutík a výrobkov obsahujúcich nikotín. Okrem toho hrozí riziko, že výrobky obsahujúce nikotín sa budú v dôsledku vnútroštátnych právnych predpisov o nefajčiarskom prostredí používať čoraz viac. Podľa názoru iných by výrobky obsahujúce nikotín mohli zohrávať úlohu pri odvykaní od fajčenia resp. jeho obmedzení a tvrdili, že výrobky obsahujúce nikotín by sa mali považovať za spotrebné výrobky.

c) Rastlinné výrobky na fajčenie

Rastlinné výrobky na fajčenie sú v jednotlivých vnútroštátnych právnych predpisoch regulované rozdielne, čo negatívne ovplyvňuje cezhraničný obchod. Spaľovanie týchto výrobkov sa spája so zdravotnými rizikami podobnými ako v prípade tradičných priemyselne vyrábaných cigariet, aj keď nemajú tie isté návykové vlastnosti a neobsahujú tabak. Rastlinné výrobky na fajčenie spotrebiteľia často vnímajú ako neškodné alebo menej škodlivé výrobky.

3.2. PROBLÉM 2: BALENIE A OZNAČOVANIE

Niektoré zo súčasných ustanovení smernice o tabakových výrobkoch v oblasti balenia a označovania **už nie sú v súlade s vedeckými poznatkami a so záväzkami v rámci RDKT**. Súčasné harmonizované ustanovenia smernice o tabakových výrobkoch neumožňujú členským štátom prijať opatrenia na ochranu verejného zdravia a aktualizovať právne predpisy v súlade s ich záväzkami v rámci RDKT. Napríklad členské štáty nemôžu odstrániť informácie o množstvách dechtu, nikotínu a oxidu uhoľnatého uvedené na baleniach, o ktorých sa vie, že sú zavádzajúce, ani zaviesť obrázkové zdravotné výstrahy na obidvoch stranách balení tabaku, ktoré sú podľa všetkého účinnejšie.

Iné aspekty balenia a označovania nie sú v súčasnej smernici o tabakových výrobkoch harmonizované a vnútroštátny vývoj viedol k vzniku **rozdielov medzi jednotlivými členskými štátmi**. Napríklad obrázkové zdravotné výstrahy sa používajú v ôsmich členských štátoch a v roku

2013 to budú ešte dva ďalšie. V niekoľkých členských štátoch v súčasnosti prebiehajú diskusie o štandardizovanom balení. Táto situácia sa pravdepodobne ešte viac skomplikuje najmä vtedy, keď budú členské štáty vykonávať RDKT. Rozdielne prístupy negatívne ovplyvnia vnútorný trh.

3.3. PROBLÉM 3: ZLOŽKY

Používanie rozdielnych formátov nahlasovania sťažuje výrobcovi, dovozcom a členským štátom plnenie ich **oznamovacej povinnosti** podľa súčasných právnych predpisov a zvyšuje zaťaženie Komisie vyplývajúce z porovnávania, analyzovania a vyvodzovania záverov zo získaných údajov.

Skutočnosť, že prístup v súvislosti s **reguláciou zložiek** nie je harmonizovaný ovplyvňuje fungovanie vnútorného trhu a má dosah na voľný pohyb tovaru v celej EÚ. Niektoré členské štáty prijali právne predpisy, ktorými sa povoľujú alebo zakazujú rôzne zložky, pretože majú potenciál zvýšiť spotrebu tabaku alebo stimulovať začatie fajčenia. Očakáva sa, že bez harmonizácie sa prekážky na vnútornom trhu budú v nasledujúcich rokoch ešte viac zväčšovať. Aby členské štáty splnili svoje povinnosti záväzky vyplývajúce z RDKT, budú pravdepodobne naďalej jednostranne prijímať predpisy najmä proti atraktivnosti tabakových výrobkov vzhľadom na vývoj na trhu v posledných rokoch, keď sa na trh uvádza čoraz viac aromatizovaných tabakových výrobkov.

3.4. PROBLÉM 4: CEZHraničný PREDAJ TABAKOVÝCH VÝROBKOV NA DIAĽKU

Cezhraničný internetový predaj tabaku je – vo väčšine prípadov – nezákonný, ak vezmeme do úvahy, že hlavnou motiváciou pre tieto transakcie je vyhnúť sa plateniu daní a/alebo obísť overovanie veku⁷. Z hľadiska smernice o tabakových výrobkoch cezhraničný internetový predaj prináša so sebou riziko obchádzania ochranných opatrení smernice (napr. povinnosť uvádzať na tabakovom výrobku zdravotné výstrahy v jazyku(-och) krajiny spotrebiteľa). V tejto oblasti prijali členské štáty rozdielne právne prístupy a očakáva sa, že tieto právne rozdiely sa v priebehu postupného vykonávania RDKT členskými štátmi ešte zväčšia. Cezhraničný predaj má už vo svojej podstate vplyv na fungovanie vnútorného trhu. Keďže maloobchodní predajcovia spravidla ponúkajú svoje výrobky spotrebiteľom bez ohľadu na to, kde sa nachádzajú, opatrenia na vnútroštátnej úrovni v rámci EÚ majú len malý alebo nemajú žiadny účinok.

3.5. PROBLÉM 5: VYSLEDOVATEĽNOSŤ A BEZPEČNOSTNÉ PRVKY

Dostupnosť výrobkov, ktoré nie sú v súlade s ustanoveniami smernice (napr. pokiaľ ide o zdravotné výstrahy a reguláciu týkajúcu sa zložiek), ohrozuje ciele smernice. Kým sa v oblasti vysledovateľnosti neprijmú žiadne opatrenia na úrovni EÚ podľa článku 5 ods. 9 smernice o tabakových výrobkoch, nemôžu účinné opatrenia prijať ani členské štáty. Na vnútornom trhu v súčasnosti hospodárske subjekty nemajú rovnaké podmienky, keďže len štyria najväčší výrobcovia tabaku uzatvorili s EÚ a členskými štátmi právne záväzné dohody vrátane ustanovení o sledovaní a zisťovaní. Predaj nezákonných výrobkov znamená, že **spotrebiteľia nemôžu využívať ochranné opatrenia zavedené smernicou o tabakových výrobkoch**. Okrem toho si nemôžu overiť pravosť príslušných výrobkov. Mnohé zainteresované strany (tabakové odvetvie, ale aj maloobchodní predajcovia) vyjadrili obavy z toho, že niektoré z diskutovaných a plánovaných opatrení v revidovanej smernici o tabakových výrobkoch by mohli podporiť nezákonný obchod s tabakom, aj keď v tejto súvislosti neboli predložené žiadne presvedčivé dôkazy.

4. ZÁKLAD PRE OPATRENIA EÚ

Článkom 114 ods. 1 ZFEÚ sa Európsky parlament a Rada splnomocňujú, aby prijímali opatrenia na aproximáciu predpisov stanovených zákonom, iných právnych predpisov alebo správnych opatrení členských štátov, ktorých cieľom je zavedenie a fungovanie vnútorného trhu. V súlade s

⁷ V článku 36 smernice 2008/118 týkajúcej sa spotrebných daní z tabaku sa uvádza, že v prípade cezhraničného predaja sa spotrebná daň musí zaplatiť v krajine určenia. Z hľadiska spotrebiteľa má však cezhraničný predaj zmysel predovšetkým vtedy, ak sa spotrebiteľ vyhne vyššej spotrebnej dani v krajine určenia.

článkom 114 ods. 3 ZFEÚ by sa Komisia vo svojich návrhoch podľa článku 114 ods. 1 mala zamerať na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia.

Ako už bolo vysvetlené, niektoré oblasti, ktoré sú predmetom posúdenia vplyvu, sú už **zharmonizované** so súčasnou smernicou o tabakových výrobkoch, ale je potrebné ich aktualizovať v súlade so zmenami v oblasti vedy a na medzinárodnej úrovni. Na ostatné oblasti, ktoré sú relevantné pre posúdenie vplyvu, sa vzťahujú **rozdielne právne predpisy** v jednotlivých členských štátoch, čo viedlo k vzniku prekážok voľného pohybu tovaru.

5. POLICKÉ CIELE

Celkovým cieľom revízie je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia. Cieľom návrhu je aktualizovať už harmonizované oblasti, aby členské štáty vyriešili problémy pri prispôbovaní svojich vnútroštátnych právnych predpisov novým zmenám na trhoch, v oblasti vedy a na medzinárodnej úrovni. Jeho cieľom je okrem toho venovať pozornosť opatreniam súvisiacim s výrobkami, na ktoré sa smernica o tabakových výrobkoch ešte nevzťahuje, keďže nejednotný vývoj v členských štátoch viedol alebo pravdepodobne by mohol viesť k roztrieštenosti vnútorného trhu. Týmto návrhom sa má okrem toho zabezpečiť, aby sa zabránilo obchádzaniu ustanovení smernice a uvádzaniu na trh výrobkov, ktoré nespĺňajú požiadavky smernice o tabakových výrobkoch. Návrhom sa zabezpečí aj harmonizované vykonávanie medzinárodných záväzkov vyplývajúcich z RDKT, ktorý je záväzný pre EÚ a všetky členské štáty, a konzistentný prístup k nezáväzným záväzkom tohto dohovoru v prípade, že existuje riziko rozdielnej transpozície do vnútroštátnych predpisov.

Táto revízia prispeje k celkovému cieľu EÚ, ktorým je podporiť blaho svojich občanov (ZFEÚ článok 3), a k stratégii Európa 2020. Skutočnosť, že občania budú dlhšie zdraví a aktívni, bude mať pozitívny vplyv na produktivitu a konkurencieschopnosť. Revízia okrem toho v plnom rozsahu rešpektuje Chartu základných práv EÚ. Určité opatrenia môžu (ako neúmyselný vedľajší účinok) viesť k vyšším daňovým príjmom členských štátov.

Aby sa dosiahli tieto všeobecné ciele, je potrebné zrealizovať nasledujúce **osobitné politické ciele**:

- A. Odstrániť prekážky cezhraničného obchodu a zabezpečiť rovnaké podmienky pre výrobcov a ostatné hospodárske subjekty.
- B. Znížiť administratívne zaťaženie hospodárskych subjektov a orgánov verejnej moci vyplývajúce z komplexnosti súčasnej smernice o tabakových výrobkoch a z pretrvávajúcich rozdielov v právnych predpisoch.

Pri výbere spomedzi rôznych politických možností bola východiskom vysoká úroveň **ochrany zdravia**. V tejto súvislosti je zámerom revízie regulovať tabakové výrobky takým spôsobom, ktorý odráža ich charakteristické vlastnosti ako návykového výrobku s dokázanými negatívnymi účinkami na zdravie súvisiacimi s ich konzumáciou (rakovina úst, hrdla a pľúc, problémy so srdcovocievny systémom vrátane infarktu myokardu, mŕtvica, upchatých tepien, zvýšené riziko oslepnutia, impotencia, znížená plodnosť, vplyv na nenarodené dieťa atď.). V tomto zmysle je cieľom revízie zabezpečiť, aby zložky a balenie výrobkov nepodnecovali mladých ľudí k tomu, aby začali fajčiť a aby im začatie fajčenia ani neulahčovali. Zameranie na mladých ľudí sa odráža aj vo výbere politických oblastí a vo výrobkoch, ktoré sú hlavným predmetom návrhu (priemyselne vyrábané cigarety, tabak na šľahanie a bezdymové tabakové výrobky). Okrem toho by sa prostredníctvom revízie mali vytvoriť podmienky, ktoré umožnia všetkým občanom EÚ rozhodovať sa na základe informácií, v tomto prípade presných informácií o zdravotných dôsledkoch konzumácie tabakových výrobkov. Okrem toho by ochranné opatrenia obsiahnuté v smernici o tabakových výrobkoch (t. j. zdravotné výstrahy a regulácia zložiek) mali byť prospešné pre všetkých fajčiarov. Vzhľadom na to sa pri porovnávaní rôznych možností a ich výbere zohľadnil tento **zdravotný aspekt**:

C. Zabezpečiť vysokú úroveň ochrany občanov v celej EÚ.

6. POLITICKÉ MOŽNOSTI

Pri revízii sa zvažovalo značné množstvo politických možností.

Niektoré pôvodne plánované opatrenia (napr. požiadavka, aby tabakové odvetvie prispievalo na náklady spojené so zdravotnou starostlivosťou, ako aj opatrenia na zavedenie mechanizmu overovania veku vo všetkých automatoch na cigarety a spoločné ustanovenia o vystavovaní tabaku na mieste predaja) boli zamietnuté.

Pre politickú oblasť „**bezdymové tabakové výrobky a rozšírenie rozsahu výrobkov**“ (t. j. výrobky obsahujúce nikotín a rastlinné výrobky na fajčenie) boli navrhnuté rôzne možnosti, od žiadnej zmeny až po reguláciu týchto výrobkov podľa smernice o tabakových výrobkoch (zdravotné výstrahy/zložky) alebo postupné ukončenie predaja týchto výrobkov (rastlinných výrobkov na fajčenie).

V politickej oblasti bezdymových tabakových výrobkov sa posudzovalo aj zrušenie súčasného zákazu tabaku určeného na vnútorné použitie a v oblasti výrobkov obsahujúcich nikotín sa analyzovalo, či by sa mal zaviesť nový systém povoľovania alebo používať súčasný rámec pre lieky.

V politickej oblasti „**balenie a označovanie**“ zahŕňali možnosti politiky žiadnu zmenu, zavedenie väčších a povinných obrázkových výstrah a zákaz reklamných a zavádzajúcich prvkov alebo zavedenie úplne neutrálneho balenia. Na základe týchto opatrení sa na tabakové výrobky iné ako priemyselne vyrábané cigarety a tabak na šúľanie (t. j. cigary, cigarky, fajkový tabak a bezdymové tabakové výrobky) nevzťahujú niektoré ustanovenia, ale táto výnimka by sa mala zrušiť v prípade, že dôjde k podstatnej zmene okolností (týkajúcich sa predajného objemu alebo prevalencie fajčenia u mladých ľudí).

V politickej oblasti „**zložky**“ zahŕňali možnosti politiky povinné alebo dobrovoľné nahlasovanie buď v rôznych formátoch alebo v spoločnom elektronickom formáte. Posudzovali sa aj rôzne možnosti týkajúce sa regulácie obsahu výrobkov vrátane regulácie prídavných látok s atraktívnymi, návykovými a toxickými vlastnosťami, zákazu výrobkov s charakteristickými príchuťami a so zvýšenou toxicitou alebo návykovosťou alebo zákazu všetkých prídavných látok, ktoré nemajú zásadný význam pre výrobu. Na základe týchto opatrení sa na tabakové výrobky iné ako priemyselne vyrábané cigarety, tabak na šúľanie a bezdymové tabakové výrobky (t. j. cigary, cigarky a fajkový tabak) nevzťahujú niektoré ustanovenia, ale táto výnimka by sa mala zrušiť v prípade, že dôjde k podstatnej zmene okolností (týkajúcich sa predajného objemu alebo prevalencie fajčenia u mladých ľudí).

V politickej oblasti „**cezhraničný predaj na diaľku**“ sa zvažovali možnosti od žiadnej zmeny až po zavedenie oznamovacej povinnosti alebo zákaz cezhraničného predaja tabaku na diaľku.

Politická oblasť „**vysledovateľnosť a bezpečnostné prvky**“ zahŕňa možnosti od žiadnej zmeny až po zavedenie systému EÚ na sledovanie a zisťovanie s bezpečnostnými prvkami alebo bez nich. Pre tabakové výrobky iné ako priemyselne vyrábané cigarety a tabak na šúľanie by platilo prechodné obdobie.

7. POROVNANIE MOŽNOSTÍ A UPREDNOSTŇOVANÁ MOŽNOSŤ

7.1. BEZDYMOVÉ TABAKOVÉ VÝROBKY A ROZŠÍRENIE ROZSAHU VÝROBKOV

a) *Bezdymové tabakové výrobky*

Zrušením zákazu tabaku určeného na vnútorné použitie (snus) a zavedením prísnejších predpisov týkajúcich sa označovania a zložiek v prípade bezdymových tabakových výrobkov by sa odstránili súčasné rozdiely v regulácii jednotlivých kategórií bezdymových tabakových výrobkov. Z ekonomického hľadiska sa očakáva, že táto možnosť by viedla k výraznému zvýšeniu predaja tabaku určeného na vnútorné použitie a naopak by sa znížil predaj iných bezdymových tabakových výrobkov. Hospodárske subjekty by museli vynaložiť určité náklady, aby sa prispôbili predpisom o označovaní a zložkách, ale očakáva sa, že harmonizovaný prístup na úrovni EÚ by bol na rozdiel od postupných zmien v jednotlivých členských štátoch výhodný. Pokiaľ ide o zdravie, v súčasnosti sa diskutuje o miere škodlivosti tabaku určeného na vnútorné použitie, vo všeobecnosti sa však dospelo k záveru, že tabak určený na vnútorné použitie je návykový výrobok so škodlivými zdravotnými účinkami. Neexistujú žiadne presvedčivé dôkazy o tom, že zrušenie zákazu tabaku určeného na vnútorné použitie by znížilo prevalenciu fajčenia, a poukázalo sa na to, že výrobok môže zohrávať úlohu pri rozhodnutí začať s konzumáciou tabaku (funguje ako úvodný výrobok) alebo že sa môže používať v kombinácii s priemyselne vyrábanými cigaretami FMC (dvojaké použitie), najmä na miestach, kde nie je dovolené fajčiť.

Uprednostňovanou možnosťou je ponechanie zákazu tabaku určeného na vnútorné použitie a zavedenie oznamovacej povinnosti v prípade všetkých nových kategórií tabakových výrobkov a prísnejších predpisov týkajúcich sa označovania a zložiek v prípade všetkých bezdymových tabakových výrobkov (t. j. zdravotné výstrahy na obidvoch stranách balenia a zákaz bezdymových tabakových výrobkov s charakteristickými príchuťami). Táto možnosť by zabezpečila spoločný rámec pre bezdymové tabakové výrobky, pokiaľ ide o zložky a označovanie, bez toho, aby sa zmenil súčasný zákaz tabaku určeného na vnútorné použitie. Zavedenie systému oznamovania nových kategórií tabakových výrobkov by okrem toho prispelo k rozšíreniu vedomostnej základne o týchto výrobkoch na účely budúcich možných zmien a doplnení smernice. Uprednostňovaná možnosť je v úplnom súlade s usmerneniami RDKT o zložkách a označovaní. Ponechanie zákazu tabaku určeného na vnútorné použitie sa považuje za jediné účinné opatrenie, ktoré má pomôcť obmedziť používanie tohto výrobku a pôsobiť na nefajčiarov a mladých ľudí, aby nezačali konzumovať bezdymové tabakové výrobky a nestali sa závislí od nikotínu. Keďže ostatné bezdymové tabakové výrobky ešte stále tvoria v EÚ len veľmi malý trh a ich potenciál šírenia je obmedzený, považuje sa za primerané zakázať výrobky s charakteristickými príchuťami a zlepšiť viditeľnosť zdravotných výstrah.

Ponechanie zákazu tabaku určeného na vnútorné použitie, obmedzenie predaja ostatných bezdymových tabakových výrobkov len na oblasti ich tradičného použitia a zavedenie prísnejších predpisov týkajúcich sa označovania a zložiek v prípade všetkých bezdymových tabakových výrobkov (t. j. zdravotné výstrahy na obidvoch stranách balenia a zákaz bezdymových tabakových výrobkov s charakteristickými príchuťami) by umožnilo rovnakú reguláciu všetkých bezdymových tabakových výrobkov a zabezpečilo vysokú úroveň ochrany zdravia, ale po zvážení skôr obmedzeného potenciálu šírenia v prípade bezdymových tabakových výrobkov iných ako tabak určený na vnútorné použitie sa táto možnosť v tomto štádiu zamietla najmä z toho dôvodu, že sa považovala za zbytočne prísnu.

Možnosťou s ešte väčším dosahom by bolo **zakázať všetky bezdymové tabakové výrobky s výnimkou tabaku určeného na vnútorné použitie vo Švédsku, v prípade ktorého by museli platiť prísnejšie predpisy týkajúce sa označovania a zložiek**, bez toho, aby členské štáty mali možnosť udeliť výnimku pre výrobky na tradičné použitie. Táto možnosť sa zamietla, keďže sa považovala za neprimeranú.

b) *Výrobky obsahujúce nikotín*

Regulácia výrobkov obsahujúcich nikotín podľa smernice o tabakových výrobkoch by prispela k zlepšeniu bezpečnosti týchto výrobkov. Táto možnosť však nezodpovedá súčasnému regulačnému vývoju v členských štátoch, ktorý je založený na funkcii týchto výrobkov.

Zavedenie samostatného systému povoľovania v prípade výrobkov obsahujúcich nikotín by bolo spojené s vysokými administratívnymi nákladmi pre vnútroštátne orgány, znamenalo by komplexné zvažovanie pri určovaní kritérií, na ktorých by malo byť založené hodnotenie, a hrozilo by riziko duplicity s farmaceutickým rámcom.

Uprednostňuje sa možnosť, pri ktorej sa výrobky obsahujúce nikotín, ktorých obsah nikotínu je nad určitou prahovou hodnotou, zahrnú do rozsahu pôsobnosti právnych predpisov o liekoch, a povoliť, aby sa zostávajúce výrobky obsahujúce nikotín predávali ako spotrebné výrobky za predpokladu, že sú na nich zobrazené zdravotné výstrahy. Tým by sa odstránili súčasné rozdiely v regulácii výrobkov obsahujúcich nikotín a nikotínových substitučných terapeutík, zvýšila by sa právna istota a konsolidoval by sa prebiehajúci vývoj v členských štátoch na základe funkcie týchto výrobkov. Povoľené výrobky by sa mohli v EÚ voľne pohybovať, ostatné naopak len vtedy, ak ich obsah nikotínu bude pod stanovenou prahovou hodnotou a ak budú spĺňať požiadavky na označovanie. Táto možnosť podporuje výskum a vývoj v oblasti odvykania od fajčenia s cieľom dosiahnuť čo najväčší úžitok pre zdravie.

Najprísnejšia zvažovaná možnosť spočívala v **zahrnutí všetkých výrobkov obsahujúcich nikotín do rozsahu pôsobnosti právnych predpisov o liekoch**, táto možnosť sa však zamietla z dôvodov proporcionality.

c) *Rastlinné výrobky na fajčenie*

Uprednostňovanou možnosťou je regulácia rastlinných výrobkov na fajčenie podľa smernice o tabakových výrobkoch (požiadavky na označovanie). Prispela by k jednotnému vývoju v EÚ, ktorý zjednodušuje voľný pohyb, poskytuje spotrebiteľom spoločnú záchranú sieť a je prostriedkom na riešenie problému so zavádzajúcou povahou týchto výrobkov.

Postupné ukončenie uvádzania rastlinných výrobkov na fajčenie na trh by zo zdravotného hľadiska predstavovalo najlepšie riešenie, ale malo by negatívny vplyv na zúčastnené hospodárske subjekty. Toto riešenie sa zamietlo najmä preto, že by nebolo primerané, ak vezmeme do úvahy, že najväčšie obavy sa týkajú nesprávneho pochopenia škodlivých účinkov týchto výrobkov na zdravie. Okrem toho rastlinné výrobky nemajú tie isté návykové vlastnosti ako tradičné cigarety alebo ostatné výrobky obsahujúce nikotín.

7.2. BALENIE A OZNAČOVANIE

Zavedenie **väčších a povinných obrázkových výstrah** na oboch stranách balenia tabaku by zjednotilo oblasť, ktorá je v súčasnosti nejednotná (obrázkové výstrahy sa už používajú v ôsmich členských štátoch a od roku 2013 to bude v ďalších dvoch), bolo by v súlade s medzinárodnými záväzkami (RDKT) a uľahčilo by cezhraničný predaj. Prijatie opatrení platných v celej EÚ by viedlo k úsporám nákladov výrobného odvetvia v porovnaní so súčasnou situáciou, keď sa výrobné odvetvie musí neustále prispôbovať rôznym právnym systémom. Zo zdravotného hľadiska by väčšie a povinné obrázkové výstrahy zvýšili informovanosť o negatívnych účinkoch konzumácie tabaku na zdravie vo všetkých členských štátoch EÚ (zatiaľ čo v súčasnosti sú spotrebiteľia v členských štátoch, ktoré používajú obrázkové a textové zdravotné výstrahy, informovaní lepšie ako spotrebiteľia v krajinách, ktoré používajú len textové výstrahy), motivovali by k zmene správania a zabránili by tomu, aby najmä mladí ľudia začali fajčiť.

Uprednostňovanou možnosťou je zavedenie väčších a povinných obrázkových výstrah a navyše zákaz reklamných a zavádzajúcich prvkov. Tým by sa ešte viac zlepšilo fungovanie vnútorného trhu a usporili by sa náklady v porovnaní s mnohými zmenami zavádzanými v jednotlivých členských štátoch. Táto možnosť by zvýšila aj pozitívne zdravotné účinky tým, že by sa zlepšila informovanosť o týchto výrobkoch a s nimi súvisiacich zdravotných účinkoch. Okrem toho by prispela k tomu, aby sa najmä mladí ľudia odradili od rozhodnutia začať fajčiť. Členským štátom by sa ponechala voľnosť zaviesť neutrálne balenie, ak je to v súlade so zmluvou.

Zavedenie **neutrálneho balenia** na úrovni EÚ by maximalizovalo účinok na vnútorný trh a ešte viac by sa znížili náklady výrobného odvetvia na zabezpečenie súladu. Táto možnosť by mala zo zdravotného hľadiska najpozitívnejší vplyv. Keďže však v EÚ doteraz nemáme žiadne konkrétne skúsenosti a nie sú vyriešené právne spory ani obavy, ktoré vyjadrili niektoré zainteresované strany, zdá sa, že v tomto štádiu je vhodnejšie zvoliť menej prísnu možnosť a vypracovať správu o tejto otázke päť rokov po transpozícii smernice, aby sa mohol zhodnotiť vývoj.

7.3. NAHLASOVANIE A REGULÁCIA ZLOŽIEK

Zavedenie **oznamovacej povinnosti v harmonizovanom elektronickom formáte** by zabezpečilo rovnaké podmienky, zjednodušilo analýzu a monitorovanie údajov a prinieslo úspory výrobnému odvetviu na rozdiel od súčasnej nejednotnej situácie s rôznymi formátmi nahlasovania v jednotlivých členských štátoch.

Zavedenie povinnosti pre členské štáty regulovať toxické, návykové a atraktívne prídavné látky v tabakových výrobkoch by členským štátom poskytlo len obmedzené usmernenie a aj pozitívny vplyv na vnútorný trh by bol len obmedzený. Pre hospodárske zainteresované subjekty by opatrenie v porovnaní so súčasnou situáciou, keď sa výrobné odvetvie musí prispôbovať rôznym vnútroštátnym opatreniam, viedlo k právnej neistote a len k obmedzeným úsporám. Neočakáva sa, že táto možnosť by rozhodnutie začať fajčiť významne ovplyvnila.

Uprednostňovanou možnosťou je zákaz tabakových výrobkov s charakteristickými príchutami a so zvýšenou toxicitou alebo návykovosťou⁸. Táto možnosť by zabránila vzniku spleti rôznych vnútroštátnych predpisov a zjednodušila by cezhraničný obchod. Okrem toho by sa v porovnaní so súčasnou situáciou, v ktorej sa dá očakávať stále viac zmien v jednotlivých členských štátoch, usporili náklady. Táto možnosť neobsahuje zákaz všetkých prídavných látok, ale zameriava sa na výrobky, ktoré majú charakteristické príchute (napr. vanilka a čokoláda), ako aj prídavné látky, ktoré sa spájajú s energiou a vitalitou (napr. kofeín a taurín), alebo vzbudzujú dojem, že vďaka ich prítomnosti sú tabakové výrobky prospešné pre zdravie (napr. vitamíny). Počet dotknutých výrobkov by bol obmedzený, rovnako ako účinok na poľnohospodárov vrátane poľnohospodárov zaoberajúcich sa pestovaním odrôd Burley a Oriental, keďže táto možnosť nereguluje prídavné látky, ktoré majú pre výrobu tabakových výrobkov zásadný význam. Táto možnosť by prispela k tomu, aby sa mladí ľudia (pre ktorých sú aromatizované výrobky atraktívne) odradili od rozhodnutia začať fajčiť. V procese rozhodovania budú pomáhať skúšobné panely. Táto možnosť umožňuje aj prijatie ďalších opatrení na základe nových vedeckých poznatkov o toxicite a návykovosti.

Najprísnejšou možnosťou by bol **zákaz všetkých prídavných látok, ktoré nemajú zásadný význam pre výrobu⁹.** Táto možnosť by prispela k ďalšiemu zlepšeniu vnútorného trhu a podobne ako možnosť spočívajúca v zákaze výrobkov s charakteristickými príchutami by mohla viesť k úsporám z rozsahu. Týmto opatrením by sa však zrušila väčšina prídavných látok, dokonca aj tých, ktoré sa používajú v malom množstve a ktoré výrobkom nedávajú špecifickú chuť. Táto možnosť by sa preto týkala prakticky všetkých výrobkov na trhu, vyžadovala by si nové zloženia a prípadne by viedla k sťahovaniu výrobkov z trhu. Dotkla by najmä pestovateľov odrôd Burley a Oriental, keďže pri výrobe tabakových výrobkov z týchto odrôd tabaku sa používa viac prídavných látok. Zo zdravotného hľadiska by táto možnosť ďalej posilnila účinok na spotrebu/prevalenciu, ale nie do takej miery, aby to odôvodnilo dodatočné náklady.

7.4. CEZHRANIČNÝ PREDAJ NA DIAĽKU

Uprednostňovanou možnosťou je regulácia cezhraničného predaja na diaľku spočívajúca v oznamovacej povinnosti a mechanizme overovania veku. Očakáva sa, že táto možnosť zabezpečí lepší súlad so smernicou o tabakových výrobkoch a zlepší situáciu maloobchodných predajcov,

⁸ Táto možnosť je podobná ako súčasný prístup uplatňovaný v USA.

⁹ Táto možnosť je podobná ako súčasný prístup uplatňovaný v Kanade a Brazílii.

ktorí vykonávajú legálnu činnosť, a zároveň bude naďalej umožňovať nákup výrobkov, ktoré nie sú dostupné vo všetkých členských štátoch. Očakáva sa, že overovanie veku a vyššie ceny (zákonný predaj) budú mať na prevalenciu/spotrebu pozitívny vplyv. Zavedenie systému by znamenalo určité obmedzené dodatočné náklady pre vnútroštátne správne orgány, ale tieto náklady sa považujú za primerané vzhľadom na pozitívny vplyv na zákonný predaj a zníženie spotreby. Náklady sa okrem toho vo veľkej miere vykompenzujú lepšími možnosťami presadzovania práva.

Zákaz cezhraničného predaja na diaľku by pomohol odstrániť súčasné deformácie a uľahčil by tradičným maloobchodným predajcom vykonávanie ich legálnej činnosti. Tento zákaz by ľahšie presadzovali aj členské štáty, ktoré prijali prísnejšie predpisy, a okrem toho by sa zvýšil účinok smernice o tabakových výrobkoch tým, že by sa zabránilo nákupu výrobkov, ktoré nespĺňajú požiadavky smernice. Na druhej strane by sa v prípade tejto možnosti úplne odstránil jeden z predajných kanálov. Vzhľadom na skutočnosť, že lepší súlad so smernicou o tabakových výrobkoch je možné dosiahnuť prostredníctvom inej, menej prísnej možnosti, sa úplný zákaz cezhraničného predaja na diaľku nepovažoval za potrebný.

7.5. VYSLEDOVATEĽNOSŤ A BEZPEČNOSTNÉ PRVKY

Systém EÚ na sledovanie a zisťovanie by zabezpečil jednotný prístup, čo znamená významné úspory pre výrobné odvetvie a vytvorenie rovnakých podmienok pre všetky subjekty na vnútornom trhu. Posilnil by aj účinok smernice o tabakových výrobkoch, pokiaľ ide o zdravotné výstrahy a reguláciu zložiek tým, že by sa znížila dostupnosť nelegálnych výrobkov a výrobkov, ktoré nespĺňajú požiadavky. S ohľadom na skutočnosť, že veľká časť trhu je už zmluvne zaviazaná prevádzkovať systém sledovania a zisťovania, očakáva sa, že náklady výrobného odvetvia na zabezpečenie súladu budú primerané, aj keby mala byť uchovaním údajov poverená nezávislá tretia strana. Očakáva sa, že opatrenie vďaka lepšej informovanosti a horšej dostupnosti lacných nelegálnych priemyselne vyrábaných cigariet a tabaku na šúl'anie prispeje k poklesu spotreby. Systém sledovania a zisťovania, ktorý umožňuje orgánom prístup k údajom uchovávaným treťou stranou, pomôže orgánom (vrátane Komisie) systematicky monitorovať pohyb tabakových výrobkov od miesta ich výroby cez distribučný reťazec až na určený trh maloobchodného predaja („sledovanie“).

Uprednostňovanou možnosťou je systém sledovania a zisťovania pre celú EÚ doplnený o bezpečnostné prvky. Táto možnosť by maximalizovala účinok smernice o tabakových výrobkoch, uľahčila by dohľad nad trhom a spotrebiteľia by si mohli overovať pravosť výrobkov. Okrem toho by riešila (neopodstatnené) obavy niektorých zainteresovaných strán, ktoré tvrdia, že revízia smernice o tabakových výrobkoch bude viesť k nárastu nezákonného obchodu.

7.6. CELKOVÝ ZÁVER TÝKAJÚCI SA VPLYVU

7.6.1. Prehľad uprednostňovaných možností

V nadväznosti na závery uvedené v predchádzajúcom oddiele poskytuje táto tabuľka prehľad politických možností, ako aj odôvodnenia voľby uprednostňovaných možností (ktoré sú vyznačené šedou farbou).

PA/Možnosti	1	2	3	4	Odôvodnenie
1a. Bezdymové tabakové výrobky	zrušiť zákaz tabaku určeného na vnútorné použitie a v prípade všetkých bezdymových tabakových výrobkov	ponechať zákaz tabaku určeného na vnútorné použitie, zaviesť oznamovaciu povinnosť v prípade všetkých nových kategórií	ponechať zákaz tabaku určeného na vnútorné použitie, obmedziť predaj ostatných bezdymových tabakových	zakázať všetky bezdymové tabakové výrobky s výnimkou tabaku určeného na vnútorné použitie vo Švédsku. V prípade tabaku určeného na vnútorné použitie	– harmonizované predpisy týkajúce sa označovania a zložiek v prípade všetkých bezdymových tabakových výrobkov, – vytvorenie rovnakých podmienok, – primeraná na zabránenie zavedeniu/rozšíreniu nových návykových, škodlivých výrobkov na vnútorný trh, – obavy z ohrozenia zdravia týkajúce

	zaviesť prísnejšie predpisy týkajúce sa označovania a zložiek	tabakových výrobkov a v prípade všetkých bezdymových tabakových výrobkov zaviesť prísnejšie predpisy týkajúce sa označovania a zložiek	výrobkov len na oblasti ich tradičného použitia a v prípade všetkých bezdymových tabakových výrobkov zaviesť prísnejšie predpisy týkajúce sa označovania a zložiek	vo Švédsku zaviesť prísnejšie predpisy týkajúce sa označovania a zložiek	sa všetkých bezdymových tabakových výrobkov, – žiadne dôkazy o tom, že bezdymové tabakové výrobky pomáhajú pri odvykaní od fajčenia, riziko, že môže fungovať ako úvodný výrobok, a riziko dvojakeho použitia, – riziko pre vývoj na trhu (zložky a nefajčiarske prostredie), – kompromis/vplyv na malé a stredné podniky je odôvodnený pre zdravotné riziká v súvislosti s vývojom výrobkov, ich uvádzaním na trh a rozšírením na nové skupiny používateľov. Možnosti 3 a 4 by mali pozitívnejší vplyv na zdravie, ale možnosť 2 sa po analýze prínosov/nákladov považovala za primeranejšiu
1b. Výrobky obsahujúce nikotín	v prípade výrobkov obsahujúcich nikotín zaviesť požiadavky týkajúce sa označovania a zložiek podľa smernice o tabakových výrobkoch	v prípade výrobkov obsahujúcich nikotín zaviesť nový systém povoľovania	výrobky obsahujúce nikotín, ktorých obsah nikotínu je nad určitou prahovou hodnotou, zahrnúť do rozsahu pôsobnosti právnych predpisov o liekoch, a v prípade zostávajúcich výrobkov obsahujúcich nikotín zaviesť požiadavky týkajúce sa označovania	všetky výrobky obsahujúce nikotín zahrnúť do rozsahu pôsobnosti právnych predpisov o liekoch	– jasný a stabilný právny rámec na analýzu rizika/prínosov, ktorý zjednodušuje voľný pohyb riadne povolených výrobkov zodpovedajúci ich druhu, – možnosť vzájomného uznávania na vnútornom trhu, – rovnaké zaobchádzanie s výrobkami obsahujúcimi nikotín a nikotínovými substitučnými terapeutikami, – harmonizovaný prístup, ktorý konsoliduje trend v členských štátoch, – minimálny bezpečnostný štandard, – potenciál v oblasti odvykania od fajčenia, kompromis: dodatočné zaťaženie pri uplatňovaní odôvodnené zriadením harmonizovanej záchranej siete s potenciálom obmedziť fajčenie
PA/Možnosti	1		2		Odôvodnenie
1c. Rastlinné výrobky na fajčenie	v prípade všetkých rastlinných výrobkov na fajčenie zaviesť požiadavky týkajúce sa označovania podľa smernice o tabakových výrobkoch		postupné ukončenie uvádzania rastlinných výrobkov na fajčenie na trh		– zjednodušuje voľný pohyb výrobkov, – bráni súčasnému nesprávnemu chápaniu v oblasti zdravotných účinkov, – kompromis: bráni nesprávnemu chápaniu a minimalizuje náklady na zabezpečenie súladu
PA/Možnosti	1	2	3	Odôvodnenie	
2. Balenie a označovanie	povinné zväčšené obrázkové výstrahy	povinné obrázkové výstrahy (možnosť 1) plus harmonizácia určitých aspektov balenia a vzhľadu priemyselne vyrábaných cigariet a zákaz reklamných a zavádzajúcich a prvkov	možnosť 2 plus úplne neutrálne balenie	– odstraňuje rozdiely na vnútornom trhu a uľahčuje voľný pohyb, – zlepšuje informovanosť a odstraňuje zavádzajúce prvky, – je v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z RDKT, – je primeraná: zameriava sa na nových fajčiarov a na výrobky atraktívne pre mladých ľudí, – zohľadňuje obavy hospodárskych zainteresovaných subjektov (napr. žiadne neutrálne balenie/interferencia s obchodnými značkami), – umožňuje reagovať na zmeny na medzinárodnej úrovni a na vedecký vývoj,	

				<p>– umožňuje členským štátom zaviesť neutrálne balenie, aby zodpovedalo usmerneniam RDKT, ak je to v súlade so zmluvou,</p> <p>– kompromis: možnosť 3 je účinnejšia zo zdravotného hľadiska, ale je vhodné počkať na konkrétne skúsenosti</p>
3. Zložky	spoločný formát nahlasovania na dobrovoľnom základe; zakázať v tabakových výrobkoch toxické, návykové a atraktívne prídavné látky	povinné nahlasovanie v harmonizovanom formáte; zakázať tabakové výrobky s charakteristickými príchutami a výrobky so zvýšenou toxicitou a návykovosťou.	povinné nahlasovanie v harmonizovanom formáte. Zakázať všetky prídavné látky, ktoré nemajú zásadný význam pre výrobu.	<p>– odstraňuje rozdiely na vnútornom trhu a uľahčuje voľný pohyb,</p> <p>– znižuje administratívne zaťaženie (nahlasovanie),</p> <p>– je v súlade s povinnosťami/so záväzkami vyplývajúcimi z RDKT,</p> <p>– je primeraná: zameriava sa na nových fajčiarov a na výrobky atraktívne pre mladých ľudí,</p> <p>– zohľadňuje obavy hospodárskych zainteresovaných subjektov vrátane pestovateľov (žiadna diskriminácia odrôd Burley/Oriental),</p> <p>kompromis: zameriava sa na nových fajčiarov a minimalizuje náklady hospodárskych zainteresovaných subjektov. Možnosť 3 by bola účinnejšia zo zdravotného hľadiska</p>
PA/Možnosti	1	2	Odôvodnenie	
4. Cezhraničný predaj na diaľku	oznamovanie a systém overovania veku	zakázať cezhraničný predaj tabakových výrobkov na diaľku	<p>– zabezpečuje rešpektovanie ochranných opatrení smernice o tabakových výrobkoch,</p> <p>– uľahčuje legálne činnosti (maloobchod) – obmedzený hospodársky vplyv na legálnu činnosť,</p> <p>kompromis: možnosť 2 by bola účinnejšia zo zdravotného hľadiska, ale nákladnejšia pre výrobné odvetvie</p>	
5. Vysledovateľnosť a bezpečnostné prvky	systém EÚ na sledovanie a zisťovanie	systém sledovania a zisťovania doplnený o bezpečnostné prvky	<p>– zabezpečuje rešpektovanie ochranných opatrení smernice o tabakových výrobkoch,</p> <p>– rovnaké podmienky (pre malé aj veľké podniky),</p> <p>– náklady kompenzované úsporami po prechode z nezákonného obchodu na zákonný,</p> <p>– rieši obavy hospodárskych zainteresovaných subjektov týkajúce sa nezákonného obchodu,</p> <p>kompromis: náklady výrobného odvetvia sú kompenzované úžitkom z obmedzenia nezákonného obchodu</p>	

Pokiaľ ide o **účinnosť**, kombinácia uprednostňovaných možností prispieva k celkovému cieľu revízie smernice o tabakových výrobkoch, a to zaručiť riadne fungovanie vnútorného trhu a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany verejného zdravia. Pokiaľ ide o **vnútorný trh**, všetky možnosti:

- uľahčujú voľný pohyb tovaru na vnútornom trhu tým, že odstraňujú existujúce a očakávané rozdiely medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo
- prispôsobujú úroveň harmonizácie súčasnej smernice o tabakových výrobkoch na novú úroveň, ktorá je potrebná na základe zmien v oblasti vedy alebo medzinárodných povinností/záväzkov a/alebo

- zabezpečujú, aby ochranné opatrenia smernice o tabakových výrobkoch neboli ohrozené nezákonnými výrobkami alebo cezhraničným predajom, ktoré tieto ochranné opatrenia nerešpektujú.

Pokiaľ ide o **zdravie**, plánovaná revízia sa zameriava na to, aby sa mladí ľudia odradili od rozhodnutia začať fajčiť, ale zároveň umožní dospelým spotrebiteľom prijímať informované rozhodnutia. Táto revízia by umožnila, aby ochranné opatrenia stanovené v smernici o tabakových výrobkoch využívali aj fajčiari.

Kombinácia uprednostňovaných možností je **nákladovo efektívna** v tom zmysle, že sa od nej očakáva, že jej výsledkom bude celkový sociálno-ekonomický prospech pre spoločnosť. V prípade hospodárskych zainteresovaných subjektov by uprednostňované možnosti mali viesť k zníženiu priamych nákladov (na zabezpečenie súladu), ktoré však na druhej strane môžu znamenať stratu príjmov v dôsledku nižšej spotreby.

Identifikované možnosti predstavujú **koherentný** prístup, ktorý je v súlade s medzinárodnými záväzkami a základnými právami a hodnotami, ako aj s celkovým cieľom EÚ, a to podporovať blaho svojich obyvateľov (článok 3 Zmluvy o EÚ).

7.6.2. Celkový vplyv

Očakáva sa, že v prípade priemyselne vyrábaných cigariet a tabaku na šúl'anie povedie kombinácia uprednostňovaných politických možností v priebehu päťročného obdobia od východiskového stavu k zníženiu spotreby asi o 2 %. Zodpovedá to **zníženiu počtu fajčiarov v EÚ o 2,4 milióna**.

Vplyv na **hospodárske zainteresované subjekty** v súvislosti so zabezpečením súladu s uprednostňovanými možnosťami (priame náklady) by mal byť v porovnaní s východiskovým stavom pozitívny. Naopak nepriamy vplyv vyplývajúci z očakávaného poklesu spotreby povedie časom k strate príjmov výrobcov priemyselne vyrábaných cigariet a tabaku na šúl'anie vo výške asi 376 miliónov EUR. Tento negatívny vplyv na výrobcov priemyselne vyrábaných cigariet a tabaku na šúl'anie by mohol vyvážiť úžitok, ktorý predstavujú úspory priamych nákladov. Očakáva sa však, že peniaze, ktoré ľudia nemínú na tabak, minú v iných odvetviach, ktoré naopak budú mať z týchto zvýšených výdavkov ekonomický prospech.

Pokiaľ ide o **zamestnanosť**, odhaduje sa, že strata pracovných miest v tabakovom odvetví bude vyvážená vznikom pracovných miest v iných odvetviach a že tieto opatrenia vo všeobecnosti povedú v oblasti zamestnanosti k čistému nárastu asi o 2 200 pracovných miest. Pri vypracúvaní uprednostňovaných možností sa dôkladne zvažil možný vplyv na regionálnu zamestnanosť, ako aj špecifická situácia malých a stredných podnikov a mikropodnikov.

Hlavný úžitok pre **vlády** v nadväznosti na pokles spotreby/prevalencie v spočíva v zlepšení zdravia, čo je už hodnota sama osebe. Očakávané sociálno-ekonomické prínosy (zníženie nákladov na zdravotnú starostlivosť, zmenšenie straty produktivity a finančný úžitok z ušetrených rokov života) predstavujú v EÚ ročne sumu asi 9,4 miliardy EUR, aj keď sa odpočítajú nižšie daňové príjmy. V ďalej uvedenej tabuľke je zobrazené členenie celkových čistých nákladov a prínosov.

Na druhej strane sociálna aktualizácia umožňuje porovnanie úžitku a nákladov, ktoré vznikajú v rôznych obdobiach podľa toho, ako rýchlo je spoločnosť ochotná prijať takéto kompromisy¹⁰. To je v prípade kontroly tabaku mimoriadne dôležité, keďže niektoré z očakávaných prínosov sa prejavajú po nejakom čase, zatiaľ čo určitý vplyv (napr. na daňové príjmy) bude hmatateľný skôr. Podľa najpravdepodobnejšieho scenára (t. j. ak bude zníženie daňových príjmov a úspory nákladov na zdravotnú starostlivosť/absencie v práci hmatateľné v období 5 rokov, zatiaľ čo prínosy spočívajúce

¹⁰ Sociálna aktualizácia umožňuje porovnanie prínosov a nákladov, ktoré vznikajú v rôznych obdobiach, tým, že sa ich hodnoty vyjadria v súčasných hodnotách podľa toho, ako rýchlo je spoločnosť ochotná prijať takéto kompromisy.

v zníženej mortalite sa v priemere prejavia až o 25 rokov) by čistý ročný prínos vyplývajúci zo zníženej spotreby tabaku o 2 % predstavoval 4 miliardy EUR.

Obrázok 1: Celkové čisté náklady a prínosy (v miliónoch EUR)

	Rôzne percentuálne podiely zníženia spotreby tabaku				
	1 %	2 %	3 %	4 %	5 %
Zníženie príjmov zo spotrebných daní ¹¹	794	1588	2382	3176	3970
Zníženie výdavkov na zdravotnú starostlivosť	253	506	759	1012	1265
Zníženie straty produktivity	83	165	248	331	413
– v dôsledku predčasného odchodu do dôchodku/úmrťí	61	122	183	244	305
– v dôsledku absencií v práci	22	43	65	87	108
Zníženie nákladov súvisiacich s predčasnou úmrtnosťou	5 167	10 334	15 501	20 669	25 836
Celkový čistý prínos	4 709	9 417	14 126	18 836	23 544
Aktualizované hodnoty	2 016	4 032	6 048	8 064	10 080

8. MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Účinné vykonávanie revidovanej smernice o tabakových výrobkoch zabezpečia tieto opatrenia:

- zasadnutia Komisie a členských štátov týkajúce sa transpozície,
- vypracovanie plánu vykonávania,
- monitorovanie viacerých ukazovateľov relevantných pre cieľ návrhu,
- vytvorenie siete členských štátov, ktorá bude diskutovať o vykonávaní smernice o tabakových výrobkoch,
- správa Komisie o vykonávaní smernice päť rokov po transpozícii.

¹¹ Bez zohľadnenia opatrení prijatých proti nezákonnému obchodu a možnosti zvýšiť dane.